

Milan Skrbinšek

in celjsko gledališče

sedaj po tridesetih letih se je moja želja le izpolnila in mi je z Vašim povabilom tudi dana prilika, da svoje delo za dvig celjskega gledališča po prekinitvi pred tridesetimi leti lahko nadaljujem. (podč. M. Skrbinšek). Skrbinšek je tako tudi celjskemu gledališču vtisnil znamenja svoje osebnosti ki je izražala silno postritvovalnost in ljubezen do gledališke umetnosti. V času, ko

je bil pri nas, nas je navduševal in nam vlival poguma, če smo bili malodušni. Književnik Bratko Kreft je ob svojem gledališkem začetku zapisal o njem: »Njegovo ime je bilo ves program gledališke umetnosti za vsakega mladega človeka. Mi smo verovali vanj, kakor mora verovati samo mlad človek v dobrega učitelja, v dobrega igralca, v umetnika...« S temi mislimi in z globoko hvaležnostjo se ga spominja najmlajši slovenski poklicni gledališki ansambel.

Branko Gombač

Porodila se je ideja

ali lahko operem svoj avto (Hudomušna zgodba)

Najprej vam ga naj predstavim: temno moder topolino tipa napol kabriolet, nedoločeni let, brez garaže, stalno bivajoč pod mojim oknom, večkrat unazan kot čist.

Zato sem sklenil, da ga že enkrat temeljito operem in celo, da opravi generalno reparaturo v malem. Toda kako? Avtomehaniki so danes dragi, pod topolino pa praktično ni mogoče zlesti. Če bi imel kakšno mehko blazino, bi ga lahko sicer prevrnil nanjo, toda pernice se mi zdi le škoda. Tedaj se mi je na vsem lepem porodila ideja. Zgrabil sem lopato in prišel za stolpičem dolbsti jamo. Da, jamo. Ljudje, ki so me opazovali, so že mislili, da iščem kakšen zaklad ali da si delam celo podzemno garažo, toda bili so pošteno razočarani, ko je bila jama izkopana. Robove sem namreč obložil z deskami (z bližnjega gradbišča) in nanje v veliko začudenje (najbrž, ker se nisem prevrnil) za-

peljal svoje vozilce.

— Glejte! so vzkliknili ljudje, — saj to je zametek nove avtomehanične delavnice! Kako neverjetno iznajdljivo!

Da, in tedaj se je pričela procedura. Prinesel sem »vinto« in svoj topolino na eni strani toliko dvignil, da sem lahko snel obe kolesi. Potem sem zlezal pod njegov jamo in temeljito obrisal prah. Potem sem isto ponovil še na drugi strani. Nato je prišel najtežji del. Namreč pomanjkanje vode oziroma občutek, kako prekršiti predpis, po katerem ni dovoljeno prati avtomobile z vodovodno vodo »iz curka«. Pa sem se spomnil, da imam vendarle »ajmre«. Brž sem angažiral svoje glasilke in zavpil: — Prinesite mi nekaj ajmrov vode!

Pogledal sem proti višjim nadstropjem, s katerih je očitajoče gledalo nekaj obrazov, in ko sem že hotel reči, da takle avto pač ne porabi dosti vode, mi je nekdo misel snel z jezika in zabrusil:

— Čemu ti bo voda? Pljuni nanj, pa bo!

Malo sem zarobantil, namestil »pumpo« v »ajmar« in z eno roko »pumpal«, z drugo pa držal »šlahu« in »sprical« po topolinčku.

Tedaj se je spet nekdo oglasil: — Kaj ti ga ni dež dovolj izpral? saj boš sprivil z njega ves lak?

— Molči! sem zaklical. — Zaradi tega ne boš imel nič manj vode in sem nadaljeval s pranjem.

Tako je moj avtomobilček zdaj čist kot solza. Kar zadeva reparaturo, mi je tako uspela, da se je iz izpuha privadil črn dim in je bilo polovico stolpica na mah v dimni zavesi. Jamo sem zasul, tale zgodba pa naj bo spodbuda vsem tistim, ki si pri pranju avtomobilov ne znajo pomagati kakor jaz. Zdaj čakam samo še dežja.

Pepi Pralec

40.000 UČENCEV IN DIJAKOV BREZ SOL

O tem, kako veliko je bilo Skopje, priča tudi to, da je imelo okrog 40 tisoč učencev in dijakov, kar je precej več kakor šteje Celje vseh prebivalcev skupaj. Spričo tega, da je bilo na področju mesta povsem uničeno ali onesposobljeno 37 osnovnih šol in vse srednje strokovne šole, so vsi učenci in dijaki ostali brez šolskih streh oziroma brez možnosti, da bi šolanje nadaljevali v Skopju. Tu bo zaenkrat ostala samo srednja medicinska šola, ki jo bodo priključili kliničnim bolnišnicam.

Glede na takšen položaj so pristojni organi sklenili, naj bi četrtnina učencev in dijakov nadaljevala šolanje v barakah, tri četrtnine pa bi priključili šolam v notranjosti Makedonije oziroma drugih republik, kamor bi odpotovali učenci skupaj s pedagoškimi delavci.

VELEBLAGOVNICA

Ajudski magazin

CELJE se priporoča z bogato izbiro

Prizadeta tudi tiskarna

Makedonska grafična industrija obsega 17 tiskarn, od tega jih 11 deluje kot industrijska podjetja. (Pred vojno je imela Makedonija samo eno tiskarno.) Dve največji tiskarski podjetji — »Nova Makedonija« in »Goce Delčev« sta v Skopju. Od teh sta bili obe poškodovani. »Novo Makedonije«, ki je tiskala istoimenski osrednji republiški časnik v 30.000 izvodih, poleg tega pa še 28 različnih časopisov in knjig, so grafični strokovnjaki iz notranjosti že pričeli usposabljanje, vendar za zdaj tiskajo osrednji časopis v Prištini.

Nekateri so pritekli

(O prevodih filmskih naslovov)

Če gledamo na vprašanja prevajanja filmskih naslovov v našem celjskem merilu z vidika rečnosti, tedaj se nam lahko zdi čudno, da v vsem mestu ni prevajalca, ki bi ne bil ustrelil kakšnega kozla. Če gledamo na to vprašanje z vidika komičnosti ali humorja, gre dejansko za zelo razveseljiv pojav. Humoriistično navdahnjeni ljudje se lahko namreč od časa do časa kar pošteno nasmejijo.

Vsekakor je res, da se v pogledu prevodov ne oddaljujemo bistveno od filmskega repertoarja, kar pomeni, da so filmski naslovi njegova personifikacija. Vendar je tudi res, da bi lahko slabim filmom nadeli vsaj dobre naslove. Kinoobiskovalcem je gotovo še v spominu TAKŠNA VRST ZEN-SKE, to je TAKŠNA VRST prevoda, ki postavlja prevajalca v VRST tistih prevajalcev, ki jim lahko le ploskamo. Seveda pa TAKŠNE VRST ploskanje ni najbolj prijetno.

Zdaj se je zgodilo, da SO NEKATERI PRITEKLI. Že pred tem po SO BILI NEKATERI ZA VROČE. Tisti NEKATERI, ki SO PRITEKLI, sicer najbrž niso bili ZA VROČE. Pri tem je bilo zelo interesantno, s kakšno veliko brzino SO NEKATERI PRITEKLI. Gledalcem v dvoranah je enostavno zastajal dih, ker namreč niso mogli razumeti, kako je mogoče, da bi NEKATERI PRITEKLI na filmsko platno s takšno gromozansko brzino. To sicer ni bilo kakšno atletska tekmovanje. In tako dalje.

Gre za to, da bi lahko že enkrat posvetili malo več skrbi prevajanju filmskih naslovov v slovenske jezikovne gredice, pri čemer niti ni nujno, da bi morali vedno upoštevati pogosto nesmiselne prevode distributerjev. S tem pa seveda še ni rečeno, da bi morali naslove bistveno spreminjati, kar se je tudi že zgodilo, in tako zavajati kinoobiskovalce, da bi gledali danes neki film pod tem naslovom in čez čas, ko se zopet vrne, pod drugim. Prevodi filmskih naslovov spadajo v našo jezikovno kulturo, zato, če hočemo biti v tem smislu kulturni, jih ne moremo prevajati le po občutku, pač pa po jezikovnih pravilih.

Skopje je bilo tudi kulturno središče

Makedonije

... JE BILO, KAJTI VSE TISTO, KAR JE MAKEDONSKI NAROD S TOLIKŠNIMI NAPORI IN LJUBEZNIJO GRADIL V STOLETJIH SVOJE BURNE ZGODOVINE I NSE JE OSREDOTOČILA V GLAVNEM MESTU, JE TRENUTEK KATASTROFALNEGA POTRESA PORUŠIL ALI POVSEM UNIČIL. PO NEPOPOLNIH PODATKIH SO TEŽE ALI LAŽE PRIZADETE SKORAJ VSE KULTURNE INSTITUCIJE NA OBMOCJU MESTA.

Porušena univerza

Med ustanovami, ki so bile za mlado makedonsko republiko prav gotovo največjega pomena — tako po svojem znanstvenem kakor po svojem pedagoškem značaju — je skopska univerza. Univerzitetni svet, ki je zasedal v ponedeljek pod milim nebom, je ugotovil, da je 80 odstotkov univerze povsem uničene, medtem ko je hkrati uničeno 90 odstotkov laboratorijev in drugih znanstvenih prostorov. V celoti je uničena tudi študentska menza s 16.000 dnevnimi obroki.

Zametek skopske univerze segajo v leto 1920, ko je Skopje dobilo filozofsko fakulteto kot nekakšen oddelk beogradske univerze. Število študentov tedaj ni presegalo 200. Največji razcvet je skopska univerza doživela po osvoboditvi, saj pomeni letnico njene dejanske ustanovitve šele leto 1946. Že takrat je bila ustanovljena nova filozofska fakulteta s 14 oddelki v katerih je bilo vpisano 549 slušateljev. Leto dni kasneje je Skopje dobilo medicinsko in gozdarsko fakulteto, 1949. leta tehniško fakulteto z gradbenim oddelkom in oddelkom za arhitekturo, 1950. ekonomska fakulteto. Leta 1959 so skopsko univerzo še razširili. Na medicinski fakulteti so odprli še stomatološki oddelk, na tehniški pa tehnološki in elektro strojni oddelk. V

KONEC GLEDALIŠKE HIŠE

Tragično usodo je doživelo tudi Narodno gledališče. Zgradba sicer še stoji, vendar spričo velikih poškodb v njej verjetno ne bo več predstav. Prvo stalno gledališče je bilo v Makedoniji osnovano že 1913. leta, ko je bil Branislav Nušić postavljen za upravnika Srbskega narodnega gledališča v Skopju. Otvorili so ga januarja 1914. Toda že dva meseca kasneje je zgorelo. Po prvi svetovni vojni je Andreje Mičinović postavil ob Vardarju temelje nove gledališke hiše. Vanjo se je gledališče vselilo 1928. leta.

Med obema vojnama so v skop-

Poslopje skopske univerze, ki je bilo ob katastrofalnem potresu docela uničeno. Skupaj je potres uničil enajst fakultet

